

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Székhelyi-utca SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények sde intézendők.

Éljentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

III. évfolyam 1886.

Debreczen. Hétfő augusztus 16.

Előfizetési ár:

Table with subscription rates: Helyben háznál hordva vagy vidékre postán küldve; Egész ávre; Félévre; Negyedévre; Egy hónapra.

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitőr egyszeri beiktatásáért 5 kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyilttár 4 hasábos petitőrért 20 kr.

159. szám.

Ausztria és Magyarország.

I. Ezek óta akadnak időről-időre bizonyos véletlen esetek, a mik a magyar közvéleményt és a magyar parlamentet — a mely pedig az egységes magyar politikai nemzet akaratát képviseli — nyugtalanossá ejtik; a mely „véletlen eseteknek” a kiindulási pontja semmi esetre sem azoknál a tényezőknél keresendő, a melyek a magyar alkotmány gépezetében vagy a monarchia másik államával közös miniszteriumokban törvényes és alkotmányos alapon, illetve az Ausztriával 1867-ben kötött kiegyezési törvény alkotmányos alapján végzik munkájukat.

Nem csak naiv, hanem veszedelmes gondolkozásbéli röstökre is vallanna az, ha Magyarországon ezeknek a közbejött eseményeknek az eredetét — a melyek végre is nem egyebek, mint bizonyos beteges állapotoknak a tünetei Ausztria államéletében — nem ott keresnénk, a hol azoknak a mozgató erőinek tulajdonképeni forrása után kell kutatni, a mik erősebbek, mint ama személyiségek akaratát és ellentáji képessége, a kik Ausztriában alkotmányos szempontból felelősek. Politikai ésszerűtlenség és igazságtalanság volna, ha az Ausztria felől fenyegető reakcionárius és szláv federalistikus ragály ellen a magyar állam orvoslást és védekezést az orvosi és politikai kontárok előtt egyaránt kedvelt tüneti gyógykezelésben keresne.

Ez okból hangzottak mi minden alkalommal, tekintet nélkül a két ellenkező irányban érvényesülő izgatottságra, hogy teljesen szükségtelen és minden tekintetben értelmetlen még az ilyen műlegkelmetlenebb esetekben is a hadsereg kérdését napirendre terelni, és pedig azért, mert először is ő folsége a király mindig a leghívebb és leglelküsemertesebb védelmezője marad az alkotmánynak s mert a magyar kir. kormány,

a mely ebben a kérdésben a magyar országgyűlés minden párjának egységes akaratát képviseli, a törvényhozó tényező működése folytán elég hatásmi eszközrel rendelkezik a tényleges politikában arra nézve, hogy félreértéseknek és alkotmányosan nem jogosult tényezők befolyásának a jövőben elejét vegye.

E tekintetben ismételnünk kell azt, a mit már évek óta mondtunk arról, hogy a szláv hegemonia, a mely Ausztriában a roncsoló federalizmus javára működik, milyen befolyást gyakorol az egységes és oszthatatlan magyar államra.

Az Ausztriában kiadott szláv vezényszó következtében ott folyton előrenhaladó föderalis bóműl az államférfiakat nálunk lassankint arra a vi szgálódásra kényszeríti, vajjon az Ausztriában történeteknek mily hatásuk volt és lehet még jövőben is Magyarországra nézve.

Az egységes magyar állam szabadság-intézményei által tartotta fenn magát az évszázadok viharai közt. A magyar államalkotó nevezetben lakozó elpusztíthatatlan szabadságszeretet és jogtisztetel nálunk soha sem tették lehetővé, hogy egy kiváltságos faj a másik fölött, vagy egy szabadalmazott valás a másik fölött uralkodjék.

A magyar nemzet, a mely az államot alkotta, politikai vezerségét mindig az által szilárdította meg, hogy Szent István birodalmának összes népeit a lehető, alkotmányos önkormányzat jótéteményeiben részesítette és részesíti még most is. A szabadság-intézmények összetartó ereje által a magyar birodalom külföldi népeiből egységes politikai nemzet lett, a melynek szilárdulásán minden egyes polgárnak, legyen az magyar, német, szerb, tót vagy román nemzetiségű, a magyar államnéhez való ragaszkodással és hűséggel kell faradoznia. Ez a munka, az igaz, még távol áll a befejezéstől, de megkönnyíti azt a magyarok ezeréves politikai hagyományá, a mely egyszerűen így hangzik:

Mi a belakó nemzetiségekkel mindenben, a mivel bírnak, szívesen és testvériesen megosztjuk, de a magyar egységes államból annyit sem engedünk, a mennyi a sarujokra rajad. Egyenlő joggal bír Magyarország minden állampolgára a fű- és váltáskülönbég nélkül; de az, a ki mint honpolgár közöttük lakik és hazáját az állam határain kívül keresi, a veszedelmesebb ellenség, mint a kinek az a kalandos szándéka volna, hogy Magyarországot kívülről meghódítsa.

De míg manap Magyarországon minden erő az allami egység megvalósítására összpontosul, addig Ausztriában, a monarchia másik felében, a szláv federalistmés routó ereje éppen az ellenkező irányban működik.

Magyarország az osztrák belpolitika irányában mindig lelkiismeretes semlegességet tartott szem előtt, a mely semlegesség határvonala azonban megszünik ott, hol a magyar érdek veszélyeztetése vezi kezdetét. Kétféle kötelessége van Magyarországnak már ma is azzal a ténnyel szemben, hogy a Lujján túl a német hegemonia helyére a szláv uralom lépett. Első kötelessége, figyelni arra a vis ahatásra, a mit az osztrák szlávok chauvinizmusa a szláv nemzetiségű magyar állampolgároka természetesen gyakorol. Második kötelessége ama kulturális és politikai tevékenység megfeszítése, a mi nélkül az egységes magyar állam megszilárdítása be nem fejezhető. És e tekintetben Ausztria felviszonyaiban reánk nézve szerföltt sok tüniság rejlik.

Törökvilág Magyarországon.

Dicső napok emlékét ünnepli a főváros. Kétszáz éve immár, hogy a félhold másfél százados uralma alól felszabadult hazánkunk Buda visszavétele által meguyult az ösvény a keresztény művelődés és polgárosulás útjára térni, s ha állami létünk ezer éves évfordulója szintén a közel jövőben, nagy tönfösságu ünnepele készül lenni a nemzeti fenállását annyi visontagságokon keresztül büszkén megőrzött magyar hazafiságnak, mélfestői képterül el, melyre a boltozatos üveg tetőn át enyhe fényözön omlik le. A baloldali sarokba sötétlik az a tábori sátor, melyben kétszáz év előtt a Budát ostromló vezértanyázuott. Ez a tarka vászonbár a mai ödonóságában ma is meglepően szép. Esőmosott, szürke alapját zöld és vörös muzvi munkája vászonmozaik díszíti. Ez a díszítési mód abban áll, hogy ezer meg ezer tarka, szabályosan kivágott selyemdarabot oly módon illesztnek egymás mellé, hogy megannyian egy harmonikus, színes képé egyesülnek. A sátor díszítésének főmotívumait növény mintakkal átfont oszlopmenetek képezik. Felvonható oldalrészei alatt nagy gyékénykosarakban virágok szegélyezik s a födelén sárgáló aranyozott félholdak között a sátor mögött álló pálmák athajló sugarai rezgetik hegyes leveleiket. A kicsinyke sátor virágkerületével s otthonos homályával egy kies lugasképet adja. Milyen édes pihenő e-nék benne: elszenderrülni s álmodni kétszáz év előtti fölemelő dolgokat!

Egy kétszáz éves bivalybórasztalt állítunk bejele — mondá a rendező. A zöldesre vált bórasztalra két század előtt, Istent tudja, mit csináltak — ma a hősi ivadék tarakköznek rajta. Az atrumból jobbra és balra nyílnak azok a termek, melyekben a Bécsből hozott híres gobelinek vannak kiállítva. Az ajtónyílásokat mindkét oldalon lófarkas rudakra feszített vérszázlok árnyalják. Tarka mivű vérvörös zászlók, melyeken a színes feliratokat — török akómbák — akár ornamentikának tarthatná a jámbor gyaur. A tulajdonképeni zászlószövet, mely zöld kamukával takart kereszttrudról csüng le, csucsban fut ki. A csucson és oldalzélelein arany és sötétvörös, stílizált liliomokból képezett bordúr fut végig s az általa körülzsegett területet egy széles vízszintes mondatszalg két egyenlőtlen részre osztja. Az alsó nagyobb téren koszoruzott félhold és csillagok között, kék és vörös alappon aranynyal átszótt kétpengéjű kard látszik, melynek a végén erősen bekanyarított keresztvasa sárkányfejben végződik. Ez az ugynevezett zu-l-fakar, mely nem egyébb mint Mohamednek kardja, melyet töle veje, Ali örökölt s melyen egy alkalommal egy perlekedő keresztény és zsidó között egyformán szolgáltattott igazságot, hogy a zu-l-fakarral mindkettőnk levágta a fejét. Erre csezől a nyolc oldalú medailonban monogrammszerűleg beleszótt és többször ismétlődő felirat: Ja burhán! (Oh meggyőző argumentum!) A zu-l-fakar pergőbe pedig a 48 ik győzelmi szura két versszaká van beleszóve, mely így kezdődik:

tán sorolható melléje fontosságban, dicsőségben az a nap is, melyen másodsorú sikerült a magyar kardnak és magyar vívőszégnak visszazerezni ezt a hont, megtörve a félhold hatalmát s feltüzve a keresztet és Buda ostromaira. De épen azért Buda visszafoglalásának ünnepe az összes keresztényiségnek is ünnepe, mert kiszámíthatatlan horderejű történeti esemény volt az időben visszashorizontani a török hordák barbárságát a nyugati Európa határait, s biztosítani a művelt keresztény nemzeteknek a békés fejlődés áldásait.

A mohácsi vész szerencsétlen kimenetele által bekövetkezett megosztása Magyarországnak nagy rést nyitott a portó beavatkozásának nemcsak hazánk ügyeibe, de a külföld viszonyaiba, s a keresztény nemzetek egymásközi vitáiba is. Pártoskodás és belvillogás távolította el a nemzet legjobbjait egymástól. Ismeretes az 1541 iki nagy esemény. Szulejman, kinek 1526-ban, a mohácsi veszőkor Buda nem kellett, most elfoglalta esellet s végleg hatalmában tartotta. Ez a török foglalás annyagilag kettévágta az országot. Hazánk fő közlekedési vonala a nyugati és keleti részek közt épen Budán vezet keresztül, s a szultán előlvan a közlekedés vonalait, sem Gyulafehérvárról nem lehetett kormányozni a dunántúli részt, sem Pozsonyból vagy Nagyszombatból Erdélyt. Így lett a török lassankint az ország egész középterületének urává, s tette magáévá a termékeny alföldet.

A török basáskodás szomorú korszaka, súlyos adóival, zsarolásaival, keresztény rab-ságaival, kiszívta a hazánk népét, mint szipoly a vört, föl emészettette erőit s elődiske-désével igazságtalan törvénykezéssel megte remtette azt a korszakot, melyre mint a leggyászosabbra szoktuk vissza emlékezni hazánk történetében. Száznegyvenöt évig nyögte ezt a rabságot Magyarország. Egy francia író, ki ez időben meglátogatta hazánkat, így ír az ott talált viszonyokról: „Alig megyát az utazó a Száván, mely Be-grádot Zimonytól azaz Magyarországot a szerb tartománytól elválasztja, özönnel rohanja meg a mindennemű meglepetés. Az oceán nem tökéletesebb határvonal, mint a melyet e folyó von civilizáció és barbárság közt. A jobb part majd mindenütt kihalt t osaknem merő pusztaság. A hol kereszték átanak Szer-biában, mindenütt új házak emelkednek, a hol miuaretek, mindenütt üres házhelyeket látni.”

Ilyen volt a török gazdálkodás hazánkban a hődoltsg gyászos emlékü korában. Háromszor találta a magyar pusztán, kifosztva hazáját s háromszor népesítette be s fogta

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Daloljatok!

— Prolog gyanánt szavaltá szerző az országos dalünne-pély tegnap az e hó 15-iki dísz-hangversenyén Pécsen. —

Testünket nyomják hosszú, terhes évek Ez segyvedő gondok közé vetik; De könnyü szarvánnyá fölrágad az évek S alázuott lelünk fölemelkedik. Az élet durva és összhangtalan, A dal szelid s csodás összhanga van; Az néha jó csak, sokszor mostoha, Ez hű barát, ki meg nem csal soha.

Daloljatok! Mert akkor legnemesb Az ember, hogyha nyílt szívből dalol, S mint föld mélyéből a forrás vize, Minden szép érzés ajakára foly. Daloljatok! Mert minden szabadabb A dainál, mely sugárzó égre csap. A haagok, mint pacsirták, szánuak-keinek Ujjaogva. — Rabszolgák nem énekelnek.

Daloljatok! Avagy nem férfias Dalolni tán? Hibás, hazug beszéd! A Marsaillaise-t teremtő francia Bir ronggyosan: dalolva veres szét A zsarnokok fényes, gonosz hadát, S dalolja zugta a világot át. S vajjon a német, ha nem énekel, Jutott e volna oly magasra fel?

Hígyjétek el, sohsem lett volna egy A szakgatott nép, melyre átok ilt A széthuzásban, hogyha nem dalol. De egygyé vált, mert dalban egyesült. Mert azt dalolván, a mi benne égott, Ennek szájjal fogadott hűséget Egymásnak ésszak s déi lelkes fia, Dalolt, hogy győzzön — nagy Germánia!

Bennünket is hát, itt és mindenütt, Dai egyesítsen! A ki e hazán, E szép, e jó, e dus hazán csak él, Magyar dalt hordjon áldott ajakán. Máskor lehet panaszra, gondja, de Testvérenek jöjjön a polgár ide; Mig énekel, érezze mélyen át, Hogy ő magyar s szeresse a hazát.

Daloljatok! Oh! i tsaloljatok meg Nemes, nagy érzésektől! Mert a dal Az istenek tündökő serlegéből Merész ajakkal ellopott ital. Hangozzék hegy, völgy, róna mint mikor Föltámadás szent haronája szól, Csak a világ, mely minket irigyel, Csodálatábaa az némuljon el.

Abrányi Emil.

A történelmi kiállítás.

— Emlékezzünk régiekről! — Kegyelet a hősök iránt!

Lassan felecsudom az első meglepetés-ből, körültekintek. A sűrű virágombok közt két nagy kép tekint reám. Dulias, hősi alakok, olyanok, a minőknek a hadvörös ösöket gondoljuk. Eszterházy László Eszterházy Zsigmond: az egyik pápai várkapitány, ki a nagy vezekényi csatában elesett, a másik a verébölyi várnak kapitánya. Feno, az atrum benyílója fölött, a brandenburgi ezimer ékeskedik, ijas nemzeti zászlócskák körzik, mintha sugárharonát vonnának köréje s két oldalán vastag plüss-szőnyegek omanak alá felig összebörüve, hogy a látogatót, ha széjjelvonva keresztül megy annál meglepőbb látvány fogadja.

Mert dekoratív részében határozottan az atrum képezi legszebb részét a kiállításnak. A köröskörül zöldelő pálmák között

festői képterül el, melyre a boltozatos üveg tetőn át enyhe fényözön omlik le. A baloldali sarokba sötétlik az a tábori sátor, melyben kétszáz év előtt a Budát ostromló vezértanyázuott. Ez a tarka vászonbár a mai ödonóságában ma is meglepően szép. Esőmosott, szürke alapját zöld és vörös muzvi munkája vászonmozaik díszíti. Ez a díszítési mód abban áll, hogy ezer meg ezer tarka, szabályosan kivágott selyemdarabot oly módon illesztnek egymás mellé, hogy megannyian egy harmonikus, színes képé egyesülnek. A sátor díszítésének főmotívumait növény mintakkal átfont oszlopmenetek képezik. Felvonható oldalrészei alatt nagy gyékénykosarakban virágok szegélyezik s a födelén sárgáló aranyozott félholdak között a sátor mögött álló pálmák athajló sugarai rezgetik hegyes leveleiket. A kicsinyke sátor virágkerületével s otthonos homályával egy kies lugasképet adja. Milyen édes pihenő e-nék benne: elszenderrülni s álmodni kétszáz év előtti fölemelő dolgokat!

Egy kétszáz éves bivalybórasztalt állítunk bejele — mondá a rendező. A zöldesre vált bórasztalra két század előtt, Istent tudja, mit csináltak — ma a hősi ivadék tarakköznek rajta. Az atrumból jobbra és balra nyílnak azok a termek, melyekben a Bécsből hozott híres gobelinek vannak kiállítva. Az ajtónyílásokat mindkét oldalon lófarkas rudakra feszített vérszázlok árnyalják. Tarka mivű vérvörös zászlók, melyeken a színes feliratokat — török akómbák — akár ornamentikának tarthatná a jámbor gyaur. A tulajdonképeni zászlószövet, mely zöld kamukával takart kereszttrudról csüng le, csucsban fut ki. A csucson és oldalzélelein arany és sötétvörös, stílizált liliomokból képezett bordúr fut végig s az általa körülzsegett

területet egy széles vízszintes mondatszalg két egyenlőtlen részre osztja.

Az alsó nagyobb téren koszoruzott félhold és csillagok között, kék és vörös alappon aranynyal átszótt kétpengéjű kard látszik, melynek a végén erősen bekanyarított keresztvasa sárkányfejben végződik. Ez az ugynevezett zu-l-fakar, mely nem egyébb mint Mohamednek kardja, melyet töle veje, Ali örökölt s melyen egy alkalommal egy perlekedő keresztény és zsidó között egyformán szolgáltattott igazságot, hogy a zu-l-fakarral mindkettőnk levágta a fejét. Erre csezől a nyolc oldalú medailonban monogrammszerűleg beleszótt és többször ismétlődő felirat: Ja burhán! (Oh meggyőző argumentum!) A zu-l-fakar pergőbe pedig a 48 ik győzelmi szura két versszaká van beleszóve, mely így kezdődik:

— Bizmilláhi — rahmáni — rahimi (A végtelen-irgalmu Isten nevében!) A többi vérszázlok is ilyen szerkezetűek, legfeljebb, hogy más-más szura versszakai vannak mondatszalgjaikba szóve. Ha tullepünk rajtok, ismet festői képtáral élünk. Mindkét terem két-két szomszédos falát majdnem teljesen elfoglalják az óriási gobelinek. Mind a négy szőnyeg bámulatos produktuma a szövőművészetnek. A harcziak, mozgalmis képek oly felségesek, a legaróbb részletig finom szövésükkel, olajfestményekkel vetekedő szingazdagságukkal, hogy a nézőt első pillanatra megkapják s mindvégig fogva tartják. A gobelinek fölött nagy aranyozott re-lief-korona áll, melyből aranyrózsákkal átszótt vastag virágguirland húzódik el a falak felső peremén. Azonkívül sötét, hamvaszöld plüss-függöny omik alá festői redőkben az egyes gobelinek oldalai, melyet ojtó kapcsok tartanak össze. Szerte a termekben mindenfelé trofeák és lobogós czimerpajzsok

művelés alá újra. Első ízben Ázsiából való b. jövevények, a honfoglalás korában. Második ízben a tatárjárás idején, 1240 körül, mikor a csak nem gazdatlanul állott földeken IV. Béla a Duna és Tisza mellébe a rokon kun néppel telepítette be. De talán legnagyobb volt a pusztulás harmadik ízben, a török időkben, melyről szólunk, melynek b. folyása után a népesség és földművelés gyarapítását csaknem egészen újra kellett kezdeni. Nincs Európában nemzet, mely hasonló korszakot ért volna, minő Magyarországon a török uralkod ideje volt. S hogy oly hosszú sanyargatás után nem ment tönkre, sőt új felvirágzás és gyarapodás követte a hanyatlást, ez mindenképpen bizonyítja életrevalóságát és nagyratemettségét.

Salamon Ferenc nagybecsű munkájában, melynek címe: „Magyarország a török hódítás korában” mely nyomozó szellemmel állította össze e kor fennmaradt emlékeit, s hiteles adatokat csoportosított annak legközelebbi jellemzéséhez. Ő írja, hogy csak 1625-1627-ig, tehát két év alatt, a törökök a határszéleken behódítottak nagyvadásztalán, egészen vagy részben felégették 102 helységet, s 488 egyes hazát és pajtát, elhajítottak 152,000 barmot, s az összes kárt hét millió frtnál többre teszik, a mi abban az időben legalább is fölött 30 milliónyi márkával, nem is számítva az embervesztéseket. Egy másik, 1642 ki kimutatás szerint a törökök 1627-től kezdve tizenégy év alatt behódított 326 falut, legyilkolt 1194 embert, elhajított 13,364 marhat, 2190 juhot s évenként 35 ezer lóval emlitet az adót. E mellett roppant sokat fizettek a családok, községek, megyék az elfogott rabok kiváltására. Ez maga néhány év alatt többre ment 200 ezer frtnál. Mindenkinek volt egy kedvese, szerette családtagja, ki titkon siratott, rablanczra fűzte tudva, honnan ki tudja mikor lehetett szabadulása. A török urakkal kijönni nem volt csak egy mód, az, ha az ember kiért, mobam-dánna lett, a mit szintén sokan megtehettek, s velők rabot és pusztított.

Ezek voltak azaz azok, a kik-t martalóznak vagy príbékeknek neveztek, s kik a törökökkel együtt kalandoztak el rablásra és fosztogatásra. Voltak köztük Vojevics, Markó, Szilágyi, Róza, Kocsán, nyvek is. Más keresztények a legnagyobb megvetéssel voltak illetve a török garazda urak részéről. Nem volt szabad semmiben hasonlítani hozzájuk. Turbánt nem viselhetek, vagy legfeljebb csak sárga, két vagy tarka turbánt, a fehér a mozlimoknak maradt tartatva. A nagykövetségi krónikából tudjuk, hogy a hódít részek viselete így volt eloirva: fehér és szürke abposztó-ruha gomb nélkül, csupán kapocsra, fekete süveg és sarkantyú nélküli csizma.

Akár tréfaból akár a törökök biztatására fejtette valaki a turbánt, azt mindjárt attérésre kényszerítették. Ily esetet egy 16. századbéli tolnai rektor. Thury is lá ott, s azt a következőleg írja le: „A szomszédunkban fekvő mezováros evangélikus papjánál néhány török vendég szállott meg hivatalonul, kik tréfaból a pap kalapját próbálgattak fejőre. A pap is utánozta példáját, és egyik vendége „patyolatját” vagy turbánt szintén föl talalta tenni. A pap ezért kénytelen volt mohamedánna jenni s később egy ideig szabatiya volt a helységnek. A ki, ha csak élve is oly mozdulatot tett, mint köszöntéskor a török, vagy köszönt a töröknek, sorsa ugyanaz lett. Ha a keresztény kék vagy zöld ruhát vett föl, börtönről vagy-cattak le testétől.”

diszlecek, azoknak a népeknek ezimerével és zászlójával, melyek a budai vár ostromában részt vettek.

Visszatérve az atrumba, a belső termeket körülvevő folyosószerű kisebb helyiségekhez érünk, melyek változatos képét nyújtják a kétszáz év eotti Magyarország fényes emlékeinek, művészeti és irodalmi viszonyainak.

Az elsőt a festmények tarka csoportja akad szemünk elé. Etnagysága, ódon színezetű olajfestmények és rézmetszetek, melyek tarkaságukkal és változatosságukkal lepik meg a szemlélőt. Az egyik falról a Thököly Imre jóvialás, életlőt duzzadó arca mosolyog felénk, mellette Csouka bég bozontos szakállú sötét arca néz reánk s szembe a mosolygó és komoly, fiatal és öreg, de valamennyi ódon divatu ruhába öltözött nő for meg egymás mellett. A festők bannulatos precizióval tudták visszaadni a ruhák gazdag eszkapcsolókat legapróbb fonásait is, de az arcból majdem valam nyílnál hiányzik a mosoly, a szin, az életesség, egyszóval az élet.

Élve a szobrászat primitívebb elemeire is akadunk. Az egyik ajtó mellett XI. Ince pápa fehér marványba vett bas relief képe függ, széles piros plüss keretben. Ugyancsak az ő reliefképét látjuk ugyanabban a teremben, de nagyobb formában s nyolcszögletű kerete barna, bronzszerű fémből van készítve.

Meglepően szépek az egyes rézmetszetek. Különösen a Lipót császár apotheozisát ábrázoló óriási rézkarcz külti fel a látogató figyelmét, széles koncepcziójával s nemes felfogásával. A kivitel finomságát tekintve igen jó benyomást tesz négy másik rézmetszeten, melynek mindegyike egy-egy c-tajelenetet ábrázol. A boros háttérből kiűző alakok fejlenek ki s mindegyik alatt egy-egy latin

Hasonló önkény és erőszak járta a nők dolgában is szüntelen Thury Pál írja, hogy sok nő, összeveszvény férjével, önként átkölt a törökökhöz. De ez csak ritkább eset lehetett. Ellenben ha törökök, kiknek megtetszett, önként nem követte a nő, a török a bírót elé ment, s erősitte, hogy megölje magát, ha hozzá a nem adják a nőt. Ha ily nő férjrelelt, a kádi vagy bírót odaitéte neki. Ha férjrelelt, az nőt megfogadott el törököktől s ez be tudta bizonyítani, basonlókép neki itélték. Az egyszerű eltalajdonított s aztán ismét a keresztényekhez szökött nőt pedig kegyetlen módon börtöntették; zsákba varrva a vízbe vetették.

Nem felesleges ez idők közelebbi megismerésére a török közigazgatásról is tudnunk valamit Magyarországon. A régi megyéket a török eltörölte a mappáról, s az elfoglalt várakról nevezett új kerületekre osztotta fel az országot nagy részét. Kezdetben, I. Szulejman alatt a felosztás szandzsákokra szűzött, a budai begler bég vezérsege alatt. Összesen 25 szandzsákra volt osztva az ország s ugyanannyi bég és pasa ült a vákban. Később I. Ahmed szultán alatt négy vilajetre vagy helytartóságra találják felosztva Magyarországot (ezek a budai, temesvári, kanizsai és egri) 25 kerülettel.

(Vége köv.)

Napi hírek.

Dalárdánk mint távirataink tudatják a pécsi delegáltól is dicsőszegély tér hazáért tekintélyes díjjal egy aranyéremmel lett kitüntetve. Az első díjját nem nyerhette el, mert a képzett zenéértökből álló budai dalárdák is résztvette a versenyen 16 évi szünetes után. — Diadalmas dalárdánk mely mindenütt a hol még megfordult dicsőséget szerzett városunknak, holnap délután 3 óra 30 perczkor érkezik haza. Ugy halljuk, hogy városunk hőgyei közül többen díszes korszorval várják őket, s zászlójukat ezzel fogják felkeltetni.

— Menjünk ki sokan az indóházhoz, s kiáltunk eléjük a viszontlítás örömteljes hangján az „isten hozott” — at.

— **Lóverseny.** A rendesen octóberi vásáron tartatni szokott lóverseny városunkban tegnapi délután tartatott meg. Az a körülmény, hogy terjedelmes és kimerítő referéndát nem hozunk az egyes futamokról, az világosítja meg leginkább és megmagyarázhatja a lefolyt lóverseny értékét. Az gazdák versenyét kivéve minden versenyen két ló mutatata be magát fatva s étálya a hogy éppen talán az előleges megállapodás megkívánta. A közönség, s ezek között első sorban a város tisztviselői meglepetve látták, hogy Debreczenben nem rendes lóversenyről van már szó, a hol a lónemesítés fontos czélját lehet és kell szem előtt tartani. — Adig Debreczen a nemes verseny lovak iskolájul szorgait, míg a lovaregylet súlyt fektetett Debreczenre, s addig helyesen tette a város hogy nagy anyagi és erkölcsi támogatással szorgál. Ma azonban a viszonyok gyökéresen megváltoztak, s a miként évekket ez előtt akarmazkodunk a viszonyokhoz: kell, hogy most is azoképen tegyünk és miután a debreczeni lóversenyek el vesztették jelentőségüket a város szakítsa

meg a további összeköttetést a lovaregylettel mely mint szerződő fél külömben sem tartja meg köteleességeit. Örömrökre szolgálna, ha nemsokára arról referálhatnánk, hogy a lóversenyterület szolgáló 100 hold föld és a város 100 arany versenydíjja a jövő évtől kezdve valamely közművelődési czérra lesz fordítható.

— **Erdőri szakvizsák Debreczenben.** A földm. ipar keresked. leányügyi ministerium a debreczeni és hajdumeyei erdészeti bizottságok együttes kérelme folytán engedélyezte, hogy erdőri szakvizsák ezuntul Debreczenben is tartassanak. Az első ilyen szakvizsák f. évi okt. 18-án fog a vármegegye hánál megtartatni, a mely határnapig a jelesek a debreczen-kerületi kir. erdőfelügyelőségnek fogadtatnak el. E kir. közelebből érdekelhetők azokat, kik mint erdőri kívánunk alkalmaztatni, miután az új erdőtervény szerint erdőri csak is azok lehetnek, kik szak vizsák tettek. A miniszternek ezen engedélye igen kedvező a 400 erdőri Debreczenben és vidéken lakó erdőriekre nézve, kik nek száma mint egy 400-ra megy.

— **Iskolai értesítés.** Hivatalos tisztelettel tudatom, hogy a debreczeni ev. ref. egyház utcai elemi iskoláiban az 1886/7 tanév folyó hó 20-ik napján megnyílik és a tanköteles növendékek felvétele megkezdetik. A népi iskolai törvény értelmében felhívom azért egész tisztelettel az érdekellett szünet, hogy életidőjük 6-ik évét betöltött fiú és leánygyermeküket, a keresztelési jegygyeget ellátva, a hozzájuk legközelebbes iskolába felvinni s ott barátrai igyekezzenek, anyanyelvük, mert Szeptember 1-és napjától kezdve a növendékek csak a iskolaszék elnökének engedélye mellett vétethetnek föl. Ugyancsak a népi iskolai törvény nevében felhívom az érdekellett szünet, hogy iskolába már járt, de életidőjük 12 évét még be nem töltött gyermekeiket is a fent kitett napon iskolába felküldjék, s azokkal a tanúkat el ne mulasztassák, mert ellenkező esetben a hatóság könytelen lez irányukban a törvény szigorát alkalmazni. Az i-mételő iskolák, — hova a mindennapi iskolát végzett fiú és leány növendékek életidőjük 15 évének betöltéséig jární köteleztetnek — folyó hó 29-én fognak megnyílni. — A más valású növendékek, — egyháztanácsuk határozata szerint — évenként 4 frt. vagy fél évenként 2 frt tandíj kötelesek befizetni az egyházi adó-zó hivatalnál és csak a fizetést igazoló nyugtának előmutatás mellett vétethetnek fel ezen növendékek és pedig augusztus 27-ik napjától kezdve, a mint erre nézve tanítóink és tanítónőink, felelősség terhe alatt már utasítva is vannak. Debreczen 1886 aug. 14. Némethi Lajos m. k. ev. ref. iskolaszék elnöke.

— **Hajdumeyei gazdasági ünnepélye.** A f. hó. 22-én rendezendő állami lötenység jutalom díjosztás és az azzal egybekötött szántás verseny, szarvasmarha díjazás és kis gazdák jutalmazása igen érdekesnek és látogatottnak ígérkezik. A mint értesültünk a megyei gazdasági egyesület a debreczeni gazdasági egyesület és a debreczeni ötéves bizottságot ezen gazdasági ünnepélyre testületileg meghívta és így remélni lehet, hogy a jelzett napon e két testület tagjai közül is Nánásra fognak megjelenni. A kis gazdák közt jutalmazásul kiosztandó ekeborona, konkolyzó és szőrösista Bau er és Tarsa debreczeni raktárából vásároltatnak és a mai napon lettek Nánásra szállítva, hol a jutalmazott kis gazdáknak ünnepélyesen fognak kiosztatni. A megyei gazdasági egyület tagjai közt kisorsolandó tehén kiját

zásására a szükséges előintézkedések megtették. Az egyület ideiglenes titkára O. L. Károly f. hó 19-én utazik Nánásra az ünnepély emelésére szükséges előintézkedések fogantatására végett. Remény van, hogy ezen gazdasági ünnepélyt Gr. Dégenfeld József főispán és Gr. Zichy Géza együleti elnök is fogják megjelenésükkel emelni.

— **A vámtariffa.** Azon eltérésekre nézve, melyek a vámtariffa törvényjavaslat kiváléképpen pedig a nyersperleumum tekintetében a mindkét részten lévő törvényhozások közt fennforognak, a magyar és az osztrák kormányok közt szeptember közepé előtt aligha fog megállapodás létesülni. — Elsőben is valószínűleg a hó végén a két kormány szaklóadó fogna ez ügyben egymással conteralni, esetlegerie vonatkozólag írásbeli tárgyalások folytattatni. — A magyar kormány csak Tisza miniszterelnöknek Ostendéből való visszatérte után fogja végleges propositiót megtehetheti. — Hogy szükség lesz-e ez ügyben az osztrák magyar vamconferentia tanácskozására is, még kérdéses. Anyuit azonban már most is a meghatározottabbban kijelent a „Bud. Corr.” hogy a két kormány közötti tárgyalások kizárólag a magyar és az osztrák képviselőházaknak a vámtariffa vonatkozólag hozott határozati tekintetében fennforgó kevés száma eltérései pontozatokra fognak szoritkozni és hogy az összes kiigyeztelés előterjesztések ismételt tárgyaló, a mely előterjesztések közé a vámtariffa törvényjavaslat nem is tartozik — a magyar kormány részéről absolute szó sem lehet. — Azt hisszük ennél fogva, hogy a kiigyeztelés előterjesztések illetve a bank-és czukoradó-törvényjavaslatok változásaira vonatkozólag Ausztriában felmerült discussió, a mennyiben a magyar és osztrák kormányok új propositióról szól, — minden tényleges alapot nélkülöz.

— **Hajdumeyei közgyűlése.** Hajdumeyei aug. 13. 14-ikén tartott közgyűlése a pótbiológ meg a következőket említtük meg: a belügyminiszter a legutóbb adótitelnek névjegyzékének kiigazítása is a f. évben ki-lépő megyei biz. választott tagok helyeinek betöltése tárgyában az eljárásra vonatkozó rendelet leérkezvén, az az alispánnak, igazoló és bíráló bizottságoknak további intézkedés végett áadatott. — A közmunka és közlekedésügyi miniszter tudatja, hogy a megyét a debreczeni nyíregyházi-csapri hadászati ut hajdumeyei szakasznak fenn-tartási költségei fedezéséről az ismételt ellenkező megyei határozat után sem oldja fel s felhívja a megyét, hogy a kivált összegnek a megyei utépitészeti pénztár 1886. évi költségelöirányzatába való elhelyezéséről gondoskodjék. A megye megnyugodott a leiratba és intézkedett, hogy az összeg az utfenntartási költségvetésen belül eszközölt megtakarításokból fedezendő legyen. Alispán azon jelentése, hogy a 200000 frt utépitési kölcsönből a magyar jelzáloghitelbanknál elhelyezett összeget a f. évi 160. sz. közgyűlési határozat folytán a debreczeni keresk. és iparbankba 181000 frtra kikerekítve az eddigieknél magasabb 4 1/2%-os kamatra elhelyezte — tudomásul vetették. A községi korj-gyűzők nyugdíjintézetéről alkotott megyei nyugdíjzabályzat felelő belyen jóváhagyatvan, elrendeltetett, hogy a községek ellen minden jezyzó után 100—100, és a jezyzők ellen 60—60 ft személyi tartozás előírassék. Hosszas, élénk vitát támasztott Rásó Gyula alispánnak azon kelölen indokolt indítványá, hogy az egész igas közmunka 2 frttal való kötelező meg-váltása kimondassék. Az állandó választmány ez indítványt nem csak hogy elfogadásra aján-

lotta, hanem megtöltözmunka is 60 krr ehhez képest az át alakítás végett a szító bizottságnak a Czincz Ignác, Lada régi gyakorlat felett Lada János azon megváltás, kinek-k Ellenben Oláh Károly Albert az alispán indítványát pártoltá gyed magával névsz 26 szóval 19 ellen elvetettett.

— **Gabnakere** kárára. Több hely gos panaszt emelt sok orzelmé miatt egészségtelen viszon város jövöde A panaszosok előad vetkező: Az új cam ki magát, hogy az czákban egyes keres kott kocsiak az ut nak új piact az g kovetkezmenye azt a hetipiaczról tavol szedheti be a hely. Van a városnak helye a gabonáva adásvevésnek. Ma ig volt és, mint a körülből 200 kocsi a város tehát hely összeklig tövidültm vetlenül változtatni roppant kárt fog sz hető, hogy az utcáz egyes kereskedők a gabonavasart monog gunknek tartottus, reskedőktől nyert ir ráni és sürgösen tö vatalt, hogy a város mek elen és az ül kében erőlyesen int

— **Rablógyilk** éves Schwarz Pé mindig a rejtélyes. Hogy kik követhet még csak gysnítal s és Szoboszló közs és Püspök-Lad bati számunkban a találták meg iszony rajta keresztül ró fej el van válna a horpadva, a karok, szoboszlói járásbir az esztről ma érkez ügyészhz és tör megejtett boncolású együtt, mely szerint leit a vasuti kerekek roncsolt hullán nem öreg ember holtté haza szállították a Peter „Szabadság” földbirtoke volt. N siratják, kik közü éves leány.

— **Elgázolás.** ban a 238. számú szállított végig a p csak hirtelen megb olesen a postahivata aruló kofak közé egy pillanat muve v

gondoljon arra, hogy egykor az onét viselte! ... Ne igyekezzék e pillanatban engemet megboszulni ... küdjé te egy perczre ön-nőmagát! ... Engedje szívet szólatni meg döntő bírón! ... Ha Maud még erős és erőlyes volna niat egykor, sujhata őt ha-ragja teljével; de ő gyöngy, megtört ... szenved és egy kegyetlen szó megölné ... Legyen nagylelkű. Feledje el bosszuját ... A büntetés ideje ab, elmult ... Ez az óra a bocsanatra jut ... Ne legyen kemény egy haldoklóval szemben!

— Csakugyan veszélyben van? kérdé az agg aggodalommal, mit még mindig leplezni igyekezett. Volek-e itt, veté ellen Haraszt, ha nem ugy volna? — Hát ide juttatta őt, kiáltott lord Mellivan pillanatnyi hallgatás után. Őn el-rabolta a gyermekemet, hogy nyomorultul végezzé életét. Nem volt-e szép, vidam, erős, mikor elesábitotta, hogy végig hurcolja a világon? ... Es ma? ... Ő maga mondja, hogy haldoklik ... Ah, elég boldogtalanná tett már ez, hogy nem lehetett mellettem! Elég kínomba került, mig kitudtam szakítani szívemből a képét, az iranta való szeretetet ... Minek beszél nekem most felőle? ... Hagyjon el! ... Nem ismerem azt a terem-tést ... Nekem csak egy leányom van ... A másik, az, a kit imádtam, nem haldoklik ... Meg van az halva! Es én már három éve gyászolom őt.

A máriki fájdalmasan sňhajtott s resz keteg kezét hóféher fejére szoritá, egészen elfeledve Rikhárd jelenlétét. — Tebát könyörületlen? — kérdé Maud férje. Mit tegyek, hogy megnyerjem e szerencsétlen lény számára? Beszéljen! Hiszen látja, hogy mindenre kész vagyok ... — Miudnre? — ismétlő lord Mellivan

és arca még komorabb színezetűvé lett. Mindeme? Arra is, hogy visszadja a gyermekemet?

Rikhárd megintöde hátrált. — Őn el akarja őt tölem távolítani? — Azt hiszi taán, beleegyezém vá-laha, hogy az őn jelenlétében íssam őt víz-szont? Nekem és önnök nincs együtt helyünk ugyanazon ágy mellett. Vagy a sértő, vagy a sértet. Az aya, vagy a férj. Váaszhat a neje. De mire való ez a vita? ... Hát nem választott ő mar egyszer közöttünk? Rikhárd szemében vad láng lobbant fel. — Myord amit én tesz, az kegyetlen! — Honnét veszi a jogot, hogy itéljen fölöttöm? — Ömegtagadásomból. Elégé szeret-telányát arra, hogy mindent feláldozzak neki. Miután őn nem ismer irlgalmat, ám jó, szabja feltételeit. Bármelyek legyenek azok, nem fogom elég keményeknek találni arra, hogy azok arán boldogítsam mohó perczet azon lénynek, ki mindennél becsebe előttem e földön.

Most a marki Rikhárdhoz fordult s a lez mélyebb gyűlölet kifejezésével mondá e szavakat: — Őn elesábitotta tölem az élet; az követelem, hogy adja vissza a halottat. Ki-akarom szakítani gyermekemet az őn föld-mából, miat a hogy őn kiszakította örömeim közül. Őn elrabolta őt esőkjaim elől, én el-akarom őt rabolni könnyei elől. Semmi se marad önnök belőle ... Az enyém kell hogy legyen ismet, egészen az eryém. — Ott fog nyugodni anyja mellett a családi sirboltba s őn megfogadja nekem, hogy sohasem lép Anglia földjére, hogy meglátogassa a sirját. Harasztli mereven nézett a lordra. — Megfog neki ez áron bocsaítani? — Azt hiszem, az aggastyán némán intett a fejével.

Maud férje sz reszketett, sapadt a könytelen marad.

— Ugy hat tr angyaltól. Az a me körül akartam venni lesz tagadva tölem. sirmom és imádkozna ki koszoruzom a főötti kétségbeesés társ kinja által még i hatott volna roncsolt tölem. Tehát az élet Önnök adom azt. D zatom megfelelő jut leányához, a milyen Szolgájon számára keserűsége örömi mosolyát könyeime boszolja meg magá doggá

Lord Mellivan vait. Hajthatatlanul maga elé tűzött. Ho lálja, Maudnak meg mit választott volna, nya boldogsága, vagy sa között, ki tudja el volt veszve s így szó. Az agg lord gy már szövetségben tot felelős volt e boldog kellett törekednie, h janul szétmorzsolttass Gyorsan Rikhárd kérdezní akarta őt, danivalója? A zené megtörve, szívének k A lord az ajtóhoz m — Azt hiszem, egy óra múlva leány

Jotta, hanem megtöltötte azzal, hogy a kézi munkára is 60 krral megváltandó legyen és ehhez képest az egész közmunkaszabályzat átalakítás végett a szabályrendeleteket készítő bizottságnak adassék ki. Uzonyi Péter, Czinez Ignác, Lada János, Mára Miklós a régi gyakorlat fenntartását kívánták és pedig Lada János azon megjegyzéssel, hogy a megváltás, kinek-kinek tetésére bizassék. Ellenben Oláh Károly, Sinay Gyula, Farkas Albert jáz alispán és állandó választmány indítványt partolták. Uzonyi Péter tizenegyet magával névszerűt szavazást kérvén 26 szóval 19 ellenében mindkét indítvány elvetetett.

Gabnakereskedők üzelema a város kárára. Több helyi gabnakereskedő jogi panaszot emelt nálunk az iránt hogy egyes sok üzeme miatt a debreczeni gabnauzet egészségtelen viszonyokkal küzd s azonföl a város jó vedelme is esorbát szenved. A panaszok előadását szerint ez eset a következő: Az új campagne óta szokássá nőtt ki magát, hogy az országutakon és több utcákban egyes kereskedők a gabnau megtrakott kocsiakat az uton elfogják és ott csinálnak új piacot a gabnauüzletnek. Ennek a következménye aztán az, hogy a kocsiak a hetipiaczról távol maradnak s a város nem szedheti be a helypénzt a vidéki gazdaktól. Van a városnak rendes gabnapiacza, ott a helye a gabonával rakott kocsiaknak és az adasvérsenek. Ma igen élénk gabonaforgalom volt és, mint a panaszok állítják, körülbelül 200 kocsi maradt távol a piactól, a város tehát helypénz címén nagyobb összegek rövidült meg. Ezen a helyzetben okvetlenül változtatni kell; mert a városi pénztár roppant kárt fog szenvedni; de az sem tőrhető, hogy az utcákat a kocsiok elállják és egyes kereskedők a kiskereskedők karára a gabonavasárt monopolizálják. Mi kötelességünknek tartottuk, a tényállási gabnakereskedőktől nyert információk alapján regisztrálni és sürgösen fölhívjuk a főkapitányi hivatalt, hogy a város jóvedelmét csonkító üzelmek ellen és az üzleti morál megvédése érdekében erőlyesen intézkedjék.

Rablógyilkosság a vasuton. A 74 éves Schwarz Péter meggyilkolása még mindig a rejtélyes bűntények közé tartozik. Hogy kik követhették el a borzasztó tettet még csak gysnitai sem lehet. A hullát Kaba és Szoboszló között (tehát nem Kaba és Püspök-Ladány között) mint szombati számunkban a hallott hírek után irtuk találták meg iszonyuan összeroncólva, mit a rajta keresztül robogó kerekok okoztak. A tej el van vála a torzstól; a mell be van horpádva, a karok, lábak összeszagaatva. A szoboszlói járásbírószág hivatalos jelentése az esetről ma érkezett meg a helybeli kir. ügyészséghez és törvényészekhez a Szoboszlón megejtett boncolásról felvett jegyzőkönyvvel együtt, mely szerint erőszakos testi sértés jelt a vasuti kerekok által borzasztóan összeroncolt hullán nem lehet megállapítani. Az öreg ember holttestét — miut nálunk — haza szállították M. Keresztesre. Schwarz a Peter „Szabadság” híre szerint igen gazdag földbirtokos volt. Neje és számos gyermeke siratják, kik közül a legfiatalabb egy 13 éves leány.

Elgázolás. Ma délelőtt 10 óra tájban a 238. számú talygigás cizrok seprőket szállított végig a piacon, midön egyszerre csak hirtelen megbokrosodott a lova s egyenesen a postahivatal előtt üls s zödséget arató kocsak közé ragadta a talygigát. Az egy pillanat muve volt s mielőtt a mitsem

sejtők felgorhattak volna: a neki vadult ló többeket összegagolt s csak nagy nehezen lehetett megtekezni, miután a zavar, sikoly és lárma meg inkább elvadtotta.

Kitüntetéssel vizsgázott joghallgatók. 1885/6 tanév folyamán — miut az „Orsz. Krt.” írja — a következő joghallgatók itéltettek az általok letett alap vagy al lamvizsgálaton kitüntetéssel képesítetteknek a debreczeni ref. jogakadémián: Kovács Kálmán, Fejérváry Imre b. és Buzás Pál az I. alapvizsga tárgyaiból.

A pécsi daláriünnepély. Az országos dalárszövetség közgyűlésén bejelentett, hogy az 1888 ik évben tartandó daláriünnepélyre Szeged, Ungvár és Kassa városok tettek ajánlatot. A közgyűlés Szeged ajánlatát fogadta el s így ott fog megtartani az 1888-iki daláriünnepély. Abirányi titkár indítványozza, hogy a királyhimnusz szövegének megírására Jókay Mór kéreessék fel. A közgyűlés e kérdést levette a napirendről s abban álapodott meg, hogy a királyhimnusz szövege az ezeréves jubileum alkalmára lesz megírandó s addig a kitűzött díj a királyhimnusz alappal kamatoztassék. Elnök bemutatja Barta y táviratát, mely szerint előgadjá az elnöki tisztességre történt megválasztatásán s t. Goll pécztárosi állásáról lokoszövény, helye mással töltetett be. Delután a dalár egyesület tagjai jelen voltak a belvárosi plébania templom orgonájának felavatási ünnepején. Kesőbb megtekitették Littke pezsgő bogyárát, hol a legelőzékenyebb fogadtatásban részesültek. Este 6 órakor összhangverseny volt. A szereplők kitűző sikerrel működtek. A nézőtér a közönség egészen megölté.

Kiadó nagy lakas kerestetik. Tudomásunkra jutván, hogy a helyb. kir. járásbírószág jöv. év május elsejével jelenlegi helységéből kiköltözik, felhívjuk tehát a helybeli háztulajdonosokat, hogy ha ezen bíróság elhelyezésére alkalmas helyiségekkel bírnának — ugy ezen körülményt a törvényészek elnökségével ideje korán bejelentsek.

Neki vadult talygigás ló Ma d. e. a 92 sz. talygigás lova valamint megbokrosodott a pirosi soron, a piacton egy része végig vágatott s mig újat állhattak egy leányt és egy öreg embert elgázolt, kik jelentékeny sérülést szenvedtek. E nagy virtuosu lehet, mondáná Bugyi Sándor.

Színapiasztó poézis. A vidéki színtársulatok színapiasztói kegyeletesen megőrizték azt az órségi jó szokást, hogy versben bucsuznak el a t. c. publikumtól. Ezek a bucsuzó versek nem tartanak ugyan igényt a halhatatlanságra, de van bizonyos kultúrteneti értékük s menyiben megtudjuk belőlük, hogy az illető városban hogy pártolják Tualia papjait. A bárifai fürdőből kaptnak egy ilyen bucsuztatót, mely elég ügyes arra, hogy kinyomassuk. Igaz szól, jobban mondvá kesereg:

„Az ut a fürdőbe fírasztó
Pénnélkül utazni borzasztó,
Se pénz, se posztó,
Bucsuzik a színapiasztó!
Adjatok fírasztógombót lért,
Az isten megáld benneteket ezért.”

Hamisított „Giesshübler.” Alig hihetőnk, hogy még az ásványvizek is hamisításnak vannak kitéve s mégis sajnos, hogy gyakran „Giesshübler”-t adnak el és szolgálnak föl, mely egyáltalán nem ez üditő, emésztést elősegítő forrásból fakadt, hanem valamely gyakran mesterségesen előállított, értéktelen víz, mely egyszerűen megvásárolt „Giesshübler” üveg-kbe töltetik, mert a roppant fígyasztás és e savanyu víznek nagy

tán nekem nem lehet ugyanegy városban lakni önnel, tudtom, miszerint még ez estén elutazom Angliába.

Harasztí némán meghajtá magát és ment.

A márkí előbb a lépcsőről, majd a hídról hallá lépteinek zaját. Mikor elcsöndesült a vízhang, mélyen felsóhajtott Kinos sejtellemmel várva e borzasztó találkozás eredményét, e percben Daisy szaladt hozzá. Ki tartta féé karjait; keblére vonta és szeméből könnyár patakzott a leány szöke fírteteire...

Maud új életerőt látszott meríteni atyja látásából. Léküzde a nagy fájdalmat, mely szívét marczagoló és ismét derült löu. Felkelhetett ágyából és képes volt nehaágy lépést tenni az aklakig. Ott töltött egypár órát körülvéve a nap fénye, a tenger üditő levegője és szórakoztatva a kikötő pezsgő élete által. Mas ember mint Rikárd álhitte volna, hogy tévedett s hogy Maud egy pillanatra újra éled a nem remélt öröm hatása alatt; látta, hogy a törekény testtel küzdelemre kél a lélek ereje, azonban tudta, hogy a küzdelem sokáig nem lehet diadalra vezető s hogy a szegény Maud az életerő e csalfa fellobbanásának eltűnésekor vissza fog esni mint a sebzett madár, mely megkísérlé, hogy még egyszer föl rúpiújon a magasba. Elszorult szívvel nézte tehát az ifjuságnak a pusztulás ellen való utolsó küzdelmét. És látva, milye vékony Maud életfőnala, átkozta a napokat, melyek oly gyorsan multak az időt, mely annyira sietett s lekében mindennap újra kelt az agyagalom a ma miatt, mely talán a szerencsétlenség napja leszén.

(Folyt. köv.)

népszerűsége különösen jutalmazónak látszik a hamisítványok készítésére. Figyelmeztetjük tehát a közönséget, hogy ily hamisítványok megvételétől őrizkedjék.

Tolonez szökevények. Derecske községből a szolgabíróság részint az előjáróság által igazolvány nélküli csavargásért K o l o m p a r György Kolderász Kata, Petrovics Boldizsár. Kolompár Pista, Kanális Bori, Kolompár Kornél, Kolompár Muza Petrovics Laucez Kolompár Gurának, Kovács Viszi pécsvaradi illetéégű czigányok helyekre leendő tolonezoltatás végett f. hó 7-én utnak indítottak. K.-Ladány községből azonban a hó 10-ike éjjelen az ör fíjázásáál megszóktek. A derecskei szolgabíró nyomozza őket.

Milyen idő lesz a héten. A budapesti orsz. központi időjelző állomás jóslata szerint a hétre eleinte növekedő hőmérséklet mellett, helyenkint szórványos esővel, csendes, a hét középtáján gyakoribb esőkkel változó, szelesebb s reá kissé hűvösebb idő várható, mely a hét vége felé csöndesebb, és szárazabb lesz.

Lótenyésztesí díjosztás.

Debreczen sz. kir. város lótenyésztesí emelésére a nagyméltóságú földm. ipar és kereshedelemügyi m. kir. Miniszterium által engedélyezett lótenyésztesí államdíjosztás a f. évi aug. 15 én, tegnap d. e. a nygerlei fürdőház előtti igen alkalmas, árayas tég és a szokott ünnepejességgel tartott meg és nagyszámu közönség jelenlétében.

A bíráló bizottság tagjai a debreczeni m. k. mentelep tisztjeiből és főállatorvosából, és a ker. kir. főállatorvosból, a városi tanács kebeléből kiküldött tanácsnokból, a városi állatorvosokból és a Debreczen sz. k. városi lótenyész bizottság tagjaiból állott.

Megjelent a pályateren 34 db fias kanca, 23 db egy, két és három éves kanca csikó és végre 4 db ménosikó, tehát összesen 61 db pályázó ló, ezek tulajdonosai közül a következők lettek nyertesek, u m. I. a fias kanczak utaa kapott Debreczen sz. k. város arany díszoklevelet, Koszorus Lajos 6 db aranyat, Debreczen sz. kir. város arany díszoklevelet, ismét Debreczen sz. kir. város ezüst díszoklevelet, a debreczeni m. k. tanítzest bronz díszoklevelet. Koszorus Lajos díszoklevelet, Bulszter Agoston 4 db aranyat, Debreczen sz. k. város ezüst oklevelet Vértési Lajos 3 db aranyat; a fentebb említett canitázet ezüst oklevelet, Harsányi Sándor 3 db aranyat, Polgári András 3 db aranyat, Jambor Ferencz 1 db aranyat, Klein Gyula bronz oklevelet, Balogh István 1 db aranyat, Kálmán Andras 1 do aranyat, Kuczik Gábor bronz oklevelet, Váczy János 1 db aranyat, Knoll Pál bronz oklevelet, Koszorus Lajos bronz oklevelet, Trocsányi Ferencz bronz oklevelet, Polgári Bálint 1 do aranyat, Bagosi József 1 do aranyat, Harsányi Sándor bronz oklevelet.

II. Hároméves kanca csikóért kapott: Knoll Pál 4 db. aranyat; Debreczen sz. kir. város ezüst oklevelet; Trazi György három db. aranyat; Jóna István 2 db. aranyat; Kuczik Gábor 2 drb. aranyat.

III. Két éves kanca csikóért kapott: Szabó Sámuel 2 db. aranyat Trocsányi Ferencz 1 db. aranyat; Szabó Sámuel bronz oklevelet.

IV. Egy éves kanca csikóért kapott: Koszorus Lajos arany oklevelet; Klein Gyula 1 db. aranyat; Ókrös János 1 db. aranyat.

V. Mén csikóért kapott: Polgári Sándor két db. aranyat; Buzás Elek 2 db aranyat.

Azon pályanyertesek, a kik a fentebbi kimutás szerint dísz oklevelet kaptak, a nyert arany pénzeket a közügy érdeséből új pályázatra bocsátották s ezen nemesj cselekedetük díszoklevellel jutalmaztatott.

Ezek szerint a kiállított 61 db. ló közül 41 db. díjaztatott. Nem fordult elő még soha, hogy a debreczeni díjosztáson ily nagy mennyiségű és a lótenyésztesí előre haladottságát kétségtelemül igazoló, sok szép anya ló és csikó állítatott volna ki, melyek részint a magyar kir. mentelepbeli, részint a Debreczen sz. kir. város méneséből származott ménektől vették eredetüket és ez az oka a nagyszámu kiüntetésnek egyfelöl, de másfelöl az is dicsejrete méltó ok, hogy sokan új pályáz tra bocsátották aranyakat s alkalmat nyujtottak arra, hogy a magas miniszterium által megállapított 9 jutalom díj helyett kisebb részekre osztva a visszaadott aranyakat. 41 pályázót lehetett jutalmazni, a kik között összesen 45 db. arany pénz osztott ki; a melyből 40 dbot. a m. k. földm. miniszterium: 5 drbot pedig az ugyanaznap d. u. löverseny rendezett lovar egylet bocsátott a díjosztó bizottság rendelkezésére és a bizottság mindkétrendbeli adományozó részére hálás köszönetének kifejezését rendelte el. — Megjegyzendő még hogy Debreczen sz. kir. város adományából a tenyésztesí és versenyési kedvet a legnagyobb mértékben fokozó 200 drb. nemzeti szíu szalag lönyak dísz is osztott ki.

A bírálat és az ezt követő díjosztás betefejezése után díszbéd tartatott, a nygerdei vigadónál a Boka Józsi zenetársulatának kellömes zenéje füzszerezén a bankettet. Ez alkalommal a pohárközöntések sorát Koszorus Lajos kezdte meg a város ménesének ily diadalra vezető állapotban megtartásáért ugy

a multban, mint a jelenben fíradozókat és különösen Simonffy Imre kir. tanácsos polgálmestert éltetvén. Ezt követte ugyanonak Koszorus Lajosnak a méntelep tisztjeire főként az ó paraocnokokra az arabs szármású, de igaz magyar érzelmű Fadallah Elhadad Mihály kapitány urra, — a ki a földm. miniszterium megbízásából Arabiában összesen 18 ezer o. e. frtért vásárolt 4 db. eredeti arabménna: és 5 db. eredeti arab kanczával a bábónai arabs ménest felfrissítette, mondott felközöntője. Mondtak még pohárközöntőket Deli Mátyas, Koszorus Lajosra, a lötenyész bizottság buzgó elökere; Polgári Adrás a polgárok lovai iránt igazságos eljárát követő bíraló bizottságra. A bankett végeztével a bankettező tagok a téliharom órakor megkezdett löversenyre eltávoztak.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenör” eredeti távirata.

PECS aug 16. A debreczeni dalárda ma indul haza, s holnap délutáni vonattal Debreczenbe megérkezik.

PECS aug 15. A debreczeni dal-egylet a verseny eredményének kihirdetésénél aranyéremmel lett kitüntetve.

BUDAPEST augusztus 16. A történelmi kiállítás megnyitása tegnap igen nagy számu közönség jelenlétében végebe ment. A közönség soraiban jelen voltak az összes tábornokok és törzstisztikar. Tisza Kálmán kormányelnök megjelenvén, a rendező bizottság nevében Geröczy alpolgármester a főváros és törvényhatósága nevében pedig Ráth Károly főpolgármester üdvözölte. Tisza Kálmán válaszában kiemelte a hadsereg és a nemzet együttérzésének fontosságát, és a kiállítását megnyitottnak nyilvánította.

BRÜSSEL augusztus 16. A munkások tüntetése teg nap egész rendben folyt le. A menetben 25—30,000 ember vett részt.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértési Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Nyilt kérés és kérdés a debr. zenede bizottmányi urakhoz.

Az 1880. évi Szeptember 16 naptól, mint a debr. zenede alapító tagja, első óhajom volt a zenedének célját, törekését és a bizottmányi urak névsorát megismereni. Ennél fogva többször felkerstem írásban és személyesen is fáradtam ugy a zenedei igazgatósághoz mint annak ügyvéde és pénzárnokához, a debr. zenede alapszabályáért, hogy ezalatt az én jogomat és kötelességemet megtudjam, de a válasz mindig az volt, hogy alapszabályok nincsenek. Nyugodtan vártam tehát, hogy majd az általam jogosultnak látszó követelést egy közgyűlésben előadjam. De tudtommal 1883 ik év Augustus 11. óta közgyűlés nem volt, és hogy fentebbi óhajom hat év után egyszer már teljesítve legyen, kénytelen vagyok ezen az uton az igaz tisztelt, de előttöm ismeretlen bizottmányi urakat felkérni, sziveskednének oda működni, hogy a debreczeni zenede alapszabályai és a legutolsó évi zár számadása nekem elküldessenek.

Egyszersmint kérek ezen az uton felvilágosítást adni, hogy ha a zenedének valóban évek óta alapszabályai nincsenek, mi annak az oka?

Debreczen 1886 Aug. 3 kán.

Mentze Henrikné.

Hirdetés.

Zálog-kölcsön intézetemben mindazon tárgyak, melyeknek határideje leárt, folyó évi augusztus hó 17 én délután 3 órakor árverés útján — iparhítségági kiküldött jelenlétében eladatnak.

Kelt Debreczen, 1886. aug. 2-án

Katz Jakab.

! BEJÁRAT !

Teleki-utca felől, jobb oldal, 2. ajtó.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapestén (Budán).

Idény május 1-től Szeptember 30-ig.

A gyógyhely forrása ajánlatok: a belek bántalmánál, alhasi és általános vérhőségnél, májbsajknál, aranyérsnél, tulságos elhízásnál, közsvényenél és női bajknál.

Rendelő orvos dr. BRUCK J. (vigadó-tér 1. sz.)

Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendégül, pontos közlekedés a társakocsikon, reggeli 5 órától kezdve. Állomási hely.

Ferencz-József-tér, a régi Lloyd-épület közelébe.

Tulajdonos: Mattoni Henrik.

Maud férje szoborként állt előtte. Nem reszkett, sápadt arca mozdulatlan, szeme kénytelen marad.

— Ugy hat örökre elakar választani ez angyaltól. Az a mély kegyelet, a melylyel körül akartam venni a draga halottat, meg lesz tagadva tölem. Nem lesz megengedve sírom és imádkoznom a nyugelyen, virágokkal koszoruznom a síremlék. Az elvezetése fölötti kétségbeesésemet ön az örökre elválasztás kinja által még fokozza. A mi vigaszt adhatott volna ronosolt szívemnek, megtagadja tölem. Tehát az életemet kívánja? Legyen. Önnek adom azt. De legalább nyerjen áldozatom megfelelő jutalmát. Legyen olyan jó leányához, a milyen kegyetlen volt hozzám. Szolgálgon számára szenvedésem enyhbőlésül keserűségére örömuül — és miután minden mosolyát könyeimen kell megvásárolnom, boszujlja meg magát jól és tegye őt boldogá.

Lord Mellivan nem látszott hallani szavait. Hajthatatlanul tört a cselé felé, mit maga elé tűzött. Hogy Harasztí szívét találja, Maudnak meg kellett halnia. Ki tudja, mi választót volna, ha választása lehet leánya boldogsága, vagy boszujának végrehajtatása között, ki tudja? Most azonban Maud el volt veszte s így csak a büntetésről volt szó. Az agg lord gyűlölete és szeretete most már szövetségben fordulhatott az ellen, a ki felelős volt e boldogtalansáért, csak arra kellett törekednie, hogy az ember irgalmatlanul szétmorzsoltsassék.

Gyorsan Rikárd felé fordulva a márkí kérdézi akarta őt, va-e még valami mondanivalója? A zenész ott állt a bánattól megtörve, szívének keserve által lesujtva. — A lord az ajtóhoz ment és kinyitá azt:

— Azt hiszem, most már mehet, mondá. Egy óra mulva leányomnál vagyok. De mi-

szinezetűvé lett. az adja a gyermekeket.

— Hat nem dőztünk? — lágy lobbant fel. — az kegyetlen! — azt, hogy itéljen.

— Elgáz szeretteid azoznak neki. — at, ám jó, szabja nek azok, nem válni arra, hogy ő perozt azon esőbe előttem e.

— az élet; azt a halottat. Kiket az ön fájdalmaita örömeim aim elől, én elöl. — Semmi se nyém kell hogy gyém. — Ott fog saládi sirboltba hogy sohasem lép fogása a sírját. — a lordra.

— bocsájtani? — tett a fejével.

